

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: *Recenzió*

**KÖRLEVÉL
(2020-432)**

Tisztelt Tagtársaim kedves Szimpatizánsok!

Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy új pénzügyőrség-történeti kötet került kiadásra:

TURI Zsolt:

Bittermann Béla, a Magyar Királyi Pénzügyőrségi Múzeum alapítója.

Komárom, 2019², Szerző magánkiadása. 187 p.

HU-ISBN 978 615 00 7062 9.

A szerző huzamos ideje szűkebb hazája Komárom-Esztergom megye helytörténetével foglalkozik, melynek eredményeként több cikket publikált, illetve a komáromi Klapka György Múzeum munkáját kutatásokkal és időszaki kiadványok létrehozásában való részvétellel több mint egy évtizede segíti. A helytörténeti munkássága mellett a magyar pénzügyőrség történetével is huzamos ideje foglalkozik a szerző. Ezen előzmények nyomán került — a pénzügyőrség személyi állományában 1991. VII. 1-e óta hivatásos pénzügyőrként szolgálatot teljesítő pénzügyőrként (jelenleg őrnagyi rendfokozattal) — 2016. I. 1-én a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kulturális Egészségügyi és Képzési Intézetéhez (NAV.KEKI.) tartozó Pénzügyőr- és Adózástörténeti Múzeumhoz (PAM.) kulturális főreferensi beosztásba. A kétgyermekes családapja a helytörténeti, illetve pénzügyőrség-történeti munkássága elismeréseként több kitüntetésben részesült (Vám- és Pénzügyőrségért Érem arany és ezüst fokozata, Arnold Mihály Emlékérem, Komárom Város Polgármesteri Díja). A 2019-ben megjelent könyve második kiadás.

A kötet zöldmárvány mintázatú kemény borítót kapott. Az első borítónak a felső harmadában a szerző neve és a mű címe olvasható, alatta pedig a pénzügyőr múzeum alapítójának egyenruhás fényképe és az aláírása látható. A könyv hátsó borítóján — a jobb felső sarokban — a szerző egyenruhás fényképét helyezték el, mellette és alatta pedig a szerző főbb életrajzi adatai, munkásságának lényeges állomásai olvashatóak. A kötet szerkezeti felépítése némileg formabontó, mivel a hagyományos címnegyedív és a kolofonoldal tartalmát a könyv első lapjának két oldalára sűrítették. A könyv harmadik oldala a tartalomjegyzéket tartalmazza. A negyedik és ötödik oldalon a szerző azoknak mondott köszönetet, akik a kötet kialakításához hozzájárultak. A hatodik oldalon dr. ANDRÁSFALVY Bertalan akadémikus ajánlása olvasható. A műhöz előszót VARGA Mihály pénzügyminiszter írt, amely a hetedik oldalon érhető el. Ez sem hagyományos megoldás, mert az előszót, bevezetőt stb. a szerzők egyike hivatott létrehozni. A miniszteri előszót valóban a szerzői előszó követi. Szerencsésebb lett volna a pénzügyminiszter esetében is az előszó helyett az ajánlás elnevezés alkalmazása, mivel több ajánló megszokott megoldás.

A kötet 10 fejezetből áll:

- A kezdetek, katonai szolgálati évei, a pénzügyőrség állományában.
- A pénzügyőrség az első világháborúban.
- Bittermann Béla az első világháborúban.
- A világháború utáni pénzügyőr szolgálat.
- Hatósági biztos, ideiglenes gondnok, majd a Szolnoki Cukorgyár Rt. igazgatója.
- Kulturális területen végzett munkássága, egyesületek, nevezetes események.
- A Magyar Királyi Pénzügyőrségi Múzeum.
- A Pénzügyőrségi Múzeum 1945 után. Kiállítások, tárlatok, a Vám- és Pénzügyőri Múzeum megnyitása.
- Családi élet, egyesületek, kulturális események.
- A Vám- és Pénzügyőri Múzeum születésnapjai.

A főszöveg fejezeteiből a testület iránti szeretet árad. A szerző műve összeállításakor nem csupán az alapító személyére koncentrált, hanem a testület és a múzeum történetét is igyekezett bemutatni. A múzeum történetével foglalkozó rész azonban foghíjasra sikeredett, mivel a rendszer-váltás utáni mintegy másfél-két évtizednyi időszak a jelenlegi elhelyezés és gyűjtemény kialakításában is döntő időszak volt. Erről azonban koránt sem a súlyának megfelelően szól a kiadvány. A kiállítási tér, az installációk, a vitrinekben bemutatott tárgyak jelentős arányban ekkor kerültek kialakításra, illetve felhasználásra. Ezekre a múzeum méltán lehet büszke.

A fejezeteket a visszaemlékezések, BITTERMANN Béla születésének 140. évfordulójára szervezett temetői megemlékezésről szóló tudósítás, a felhasznált irodalom és a források, valamint az illusztrációk jegyzéke követik.

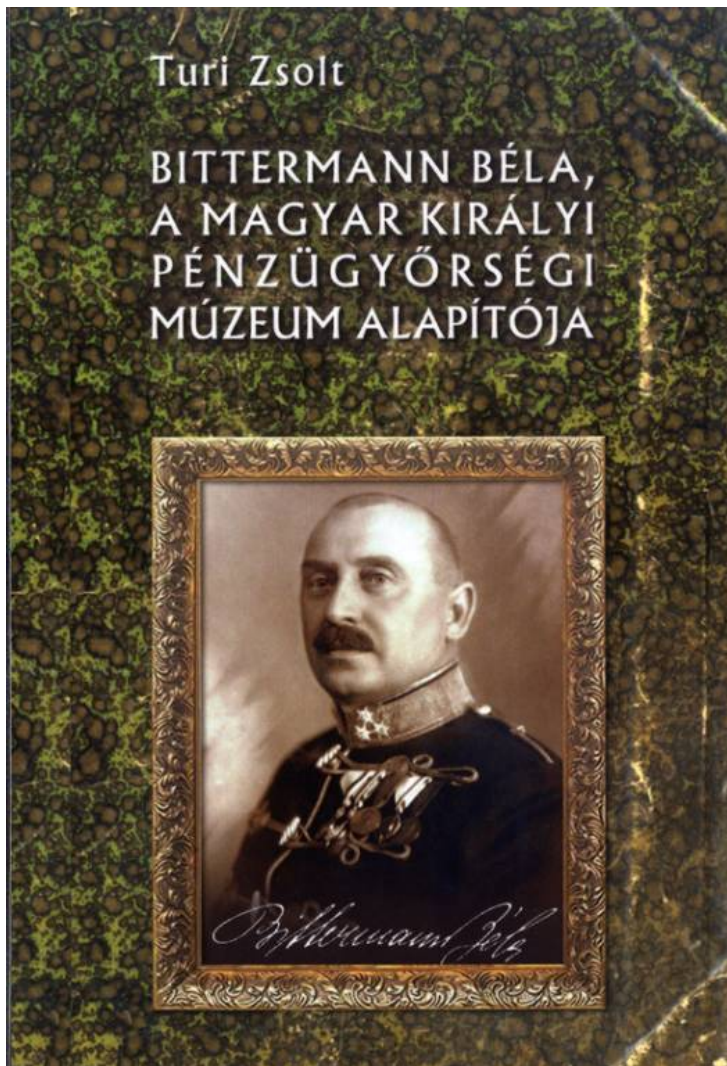
A 187 oldal terjedelmű a/5-ös méretű kötet személyekről, eseményekről, tárgyakról és dokumentumokról készített fényképek formájában 177 illusztrációt tartalmaz. A mű gazdagon illusztrált. Valamennyi illusztrációhoz tartozik ugyan rövid meghatározás, azonban a számozásuk elmaradt.

A mű 316 jegyzetet tartalmaz, amelyekben 192 forrásra és irodalomra hivatkozik a szerző. A hivatkozások szakrendi besorolása a forrás- és irodalomjegyzékben ugyan nem valósult meg, azonban annak részletes áttanulmányozása nyomán megállapítható, hogy 12 csoportba osztályozható a forrás- és irodalomjegyzék anyaga. A legnépesebb csoportot a folyóiratcikkek alkotják. A forrás- és irodalomjegyzékben 149 folyóiratcikk, 8 önálló kötet, 8 évkönyv, 6 levél-, irat- és dokumentumtár, 5 különböző jegyzék, 3 almanach, 3 sématisztus, 3 szabályzat, 3 honlap a világhálóról, 2 levelezés útján beszerzett információ, továbbá 1 notáskönyv és 1 dokumentumgyűjtemény szerepel.

A kötet a biográfia és az intézménytörténet sajátos egyvelege. E stíluskeveredés jól tükrözi azt a helyzetet, hogy a pénzügyőr múzeum történetét nem lehet az alapító személyének a bemutatása nélkül ismertetni. Egyben pedig az is nyilvánvaló, hogy BITTERMANN Béla munkássága nem taglalható a pénzügyőr múzeumtól elvonatkoztatva, mivel az ő munkásságának a legfontosabb része maga a múzeum. Olyan kötet második kiadása jött létre, amely méltán válhat a pénzügyőr múzeum ékévé, illetve az intézmény illusztris aján-déktárgyává.

A kötet elolvasását javaslom mindazoknak, akik érdeklődnek nemzeti rendvédelmünk megszüntetett testületeinek — a Magyar Királyi Csendőrség-nek, a Magyar Királyi Folyamőrségnek, a Magyar Királyi Határőrségnek (határrendőrség, vámőrség, határőrség) a Magyar Királyi Koronaőrségnek és a Magyar Királyi Pénzügyőrségnek — története iránt.

A kötet borítója

A magyar rendvédelem-történet művelése érdekében kifejtett tevékenységetekhez további sikereket kívánok!

Budapest, 2020. XII. 18.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke